

KESKI-POHJANMAAN MAAKUNTAHALLITUS

Rantakatu 14

FIN-67100 Kokkola

KESKI-POHJANMAAN MAAKUNTAHALLITUKSELLE

Asia Oikaisuvaatimus maakuntajohtajan esteellisyyttä koskevassa asiassa

Asia, jota oikaisuvaatimus koskee

Maakuntahallituksen kokouksessa 4.11.2025 (§ 100) käsiteltiin maakuntahallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja maakuntajohtajan keskustelun perusteella puheenjohtajiston valmisteleman kehittämissuunnitelman kehittämiskohteita. Maakuntahallitus päätti äänestyksen jälkeen, että maakuntajohtaja on esteellinen käsittelemään asiaa ja velvoitti työyhteisön päällikkönä toimivan maakuntajohtajan poistumaan kokouksesta esteellisenä.

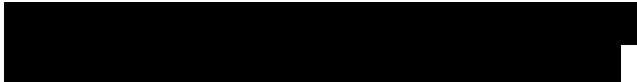
Asian käsittelytunnus Keski-Pohjanmaan liitossa on maakuntahallitus 14/2025, 4.11.2025/§ 100.

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Jyrki Kaiponen, maakuntajohtaja
Keski-Pohjanmaan liitto, kuntayhtymä, Kokkola
Rantakatu 14, 67100 Kokkola.

Prosessiosoite

Jyrki Kaiponen, maakuntajohtaja
Keski-Pohjanmaan liitto,
Rantakatu 14, 67100 Kokkola.

Oikaisuvaatimuksen määräaika

Maakuntahallitus ei ole erikseen antanut päätöstä tiedoksi maakuntajohtaja Jyrki Kaiposelle. Maakuntahallituksen päätöksen mukaan oikaisuvaatimus maakuntahallitukselle tuli jättää 14 päivän kuluessa tiedoksisaannista. Pöytäkirja on tarkastettu 5.11.2025 ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

OIKAISUVAATIMUS

1 Vaatimukset

Oikaisuvaatimuksen tekijä maakuntajohtaja Jyrki Kaiponen pyytää kunnioittavasti, että Keski-Pohjanmaan maakuntahallitus kumoaa Keski-Pohjanmaan maakuntahallituksen 4.11.2025 § 100 tekemän päätöksen maakuntajohtajan esteellisyydestä kaikilta osin.

Keski-Pohjanmaan maakuntahallituksen maakuntajohtaja Jyrki Kaiposen esteellisyyttä koskeva päätös on tehty virheellisen arvioinnin ja menettelyn tuloksena. Maakuntajohtaja Jyrki Kaiposen esteellisyyttä koskeva päätös on siten kumottava.

2 Oikeuskysymykset

Maakuntajohtaja Jyrki Kaiponen toteaa, että asiassa on ensinnäkin kysymys siitä, onko maakuntahallituksen päätös maakuntajohtajan esteellisyydestä tehty voimassa olevan Keski-Pohjanmaan liiton hallintosäännön (2019) määräysten mukaisesti.

Toiseksi kysymys asiassa on myös siitä, onko maakuntajohtaja Jyrki Kaiposta ollut esteellinen asian käsittelyssä siinä tarkoituksena, kuin hallintolaki (434/2003) 27 ja 28 §:t asiasta säätelee. Kysymys on siten maakuntahallituksen asiassa tekemän päätöksen perusteesta, laillisuudesta ja oikeasuhtaisuudesta. Kysymys on myös siitä, onko maakuntahallituksen tekemä päätös ollut hallintolain 27 ja 28 §:n säännösten mukainen ja onko päätös em. lain perusteiden mukainen.

Asiassa on siten oleellista, onko maakuntahallitus käyttänyt kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 35 §:n 3 momentin mukaista toimivaltaa oikein ja onko maakuntahallituksen tekemä päätös oikeassa suhteessa toiminnan tavoitteeseen nähden.

3 Esteellisyttä koskevan päätöksen oikeudelliset perusteet

Suomen perustuslain (731/1999) 2 § 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Julkisen vallan käyttäjällä tulee aina olla viime kädessä eduskunnan säätämään lakiin palautettavissa oleva toimivaltaperuste. Viranomaisella ei siten voi olla sellaista julkisen vallan käyttämistä tarkoittavaa toimivaltaa, jolla ei olisi nimenomaista tukea oikeusjärjestyksessä.

Hallintolain (434/2003) 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin.

Hallintolain (434/2003) 27 §:n mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. Mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenisen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa.

Hallintolain (434/2003) 28 §:n mukaan virkamies on esteellinen:

- 1) jos hän tai hänen läheisensä on asianosainen;
- 2) jos hän tai hänen läheisensä avustaa taikka edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 3) jos asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulle läheiselleen;
- 4) jos hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 5) jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 6) jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä kuuluu viraston tai laitoksen johtokuntaan tai siihen rinnastettavaan toimielimeen ja kysymys on asiasta, joka liittyy tämän viraston tai laitoksen ohjaukseen tai valvontaan; tai
- 7) jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

4 Perustelut

4.1 Suunnatun työpaikkaselvityksen käsittely

Keski-Pohjanmaan maakuntahallitus käsitteli kokouksessaan 20.10.2025 § 95 Keski-Pohjanmaan liiton työterveydestä vastaavan Mehiläinen Oy:n suorittaman suunnatun työpaikkaselvityksen perusteella maakuntahallituksen puheenjohtajan,

varapuheenjohtajan ja maakuntavaltuuston puheenjohtajan kokoukselle valmistelemaa kehittämissuunnitelmaa.

Suunnattu työpaikkaselvitys toteutettiin työterveyspsykologin toimesta yksilöhaastattelumenetelmin syyskuussa 2025. Suunnatun työpaikkaselvityksen raportti on saapunut Keski-Pohjanmaan liitolle 10.10.2025 ja se on toimitettu koko henkilöstön tutustuttavaksi.

Työturvallisuuskeskuksen antaman ohjeistuksen mukaisesti (ks. <https://ttk.fi/tyoterveysyhteistyö/tyopaikan-tyoterveyspalvelut/tyopaikkaselvitys/>) työterveyshuollon sisältö ja toiminnan suunnittelu perustuvat työpaikkaselvitykseen. Siinä arvioidaan työstä, työympäristöstä ja työyhteisöstä aiheutuvien terveysvaarojen ja haittojen sekä kuormitustekijöiden ja voimavarojen merkitystä työntekijöiden terveydelle ja työkyvyille. Samalla arvioidaan myös työpaikan ensiapuvalmiuden tarve. Työpaikkaselvityksissä hyödynnetään olemassa olevia selvityksiä ja tutkimuksia, esimerkiksi työnantajan omaa vaarojen arviointia, mittauksia tai tarkastuksia.

Työpaikkaselvitykset jaetaan laajuuden ja tarkkuuden mukaan perusselvitykseen ja suunnattuun selvitykseen. Suunnatussa työpaikkaselvityksessä tarkastellaan valittua aihetta perusteellisemmin, jolloin myös toimenpide-ehdotukset työolojen kehittämistä ovat tarkempia ja konkreettisempia. Esimerkiksi suunnatussa ergonomisessa selvityksessä keskitytään fyysisiin kuormitustekijöihin. Suunnattu selvitys voi kohdentua myös työpaikan kemikaaliriskeihin, psykososiaalisiin kuormitustekijöihin tai muuhun tarkempaa selvitystä vaativaan olosuhteeseen. Suunnatun työpaikkaselvityksen tavoitteena ei ole tutkia tai todeta juridisia syyllisyyksiä häirintään, vaan tunnistaa ja tuoda esiin työyhteisön psykososiaalisia kuormitustekijöitä ja tehdä ehdotuksia niiden poistamiseksi ja vähentämiseksi työturvallisuuslain (738/2002) mukaisesti.

Työpaikkaselvitys tehdään aina työpaikan ja työterveyshuollon yhteistyönä. Osallistujina työpaikalta voivat olla työsuojelupäällikkö ja -valtuutetut, esihenkilöt ja työntekijät. On tärkeää ymmärtää työterveyshuollon rooli ja suunnatun työpaikkaselvityksen luonne. Työterveyshuolto toimii puolueettomana asiantuntijana. Työterveyshuollon tehtävänä ei ole tutkia tai todeta juridisia syyllisyyksiä häirintään, vaan tunnistaa ja tuoda esiin työyhteisön psykososiaalisia kuormitustekijöitä ja tehdä ehdotuksia niiden poistamiseksi ja vähentämiseksi työturvallisuuslain (738/2002) mukaisesti. Laadittu suunnattu työpaikkaselvitys perustuu LSSAVI:n tarkastuksen (6/2025) jälkeiseen pyyntöön selvittää työn psykososiaalisia kuormitustekijöitä tarkemmin.

Maakuntahallitus oli kokouksessaan 20.10.2025 § 95 päättänyt, että se

1. merkitsee tiedoksi suunnatun työpaikkaselvityksen raportin,
2. hyväksyy työpaikkaselvityksen raportissa esitetyt jatkotoimenpiteet tehtäväksi,
3. päättää lähettää suunnatun työpaikkaselvityksen raportin LSSAVI:lle.

4. lisäksi maakuntahallitus valtuuttaa puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan käymään maakuntajohtajan kanssa keskustelua jatkotoimenpiteistä ja kehittämissuunnitelmasta sekä
5. valtuuttaa hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja maakuntavaltuuston puheenjohtajan tekemään jatkotoimenpide-ehdotuksia maakuntahallitukselle
6. maakuntahallitus käsittelee jatkotoimenpiteet 4.11.2025 klo 14.00.

Päätöksen perusteella maakuntahallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ja maakuntajohtaja kävivät 27.10.2025 klo 16.00 alkaen keskustelun tarvittavista jatkotoimenpiteistä. Keskustelun perusteella maakuntahallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja maakuntavaltuuston puheenjohtaja laativat 28.10.2025 jatkotoimenpide-ehdotuksen maakuntahallitukselle. Siten asian valmistelussa on edetty maakuntahallituksen asiasta päättämällä tavalla.

Keski-Pohjanmaan hallintosäännön (2019-) 2 §:n 4. momentin mukaan maakuntajohtaja johtaa maakuntahallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Maakuntajohtaja vastaa asioiden valmistelusta maakuntahallituksen käsiteltäväksi. Saman hallintosäännön 9 §:n mukaan maakuntajohtaja vastaa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa maakuntahallituksen alaisuudessa. Maakuntajohtaja toimii henkilöstön esimiehenä sekä vastaa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Siten maakuntajohtajalla on henkilöstön esimiehenä ollut oikeus olla käsittelemässä työyksikön työpaikkaselvitystä ja sen havaintoja.

4.2 Esteellisyyden käsittely

Keski-Pohjanmaan liiton hallintosäännön (2019) 115 §:n mukaan ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.

Keski-Pohjanmaan liiton hallintosäännön (2019) 115 §:n 2. momentin mukaan puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimieliimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Kyseisen maakuntahallituksen kokouksen 100 §:n käsittelyn alkaessa maakuntahallituksen jäsen Reino Herlevi esitti, että maakuntajohtaja on esteellinen pykälän käsittelyyn, sillä työpaikkaselvityksessä käsitellään maakuntajohtajan toimintaa. Hallituksen jäsen Mauri Lahti kannatti Herlevin esitystä.

Maakuntajohtaja Kaiponen antoi kokouksessa selvityksen, miksi hän ei ole esteellinen käsittelemään asiaa.

Maakuntahallitus suoritti äänestyksen maakuntajohtajan jääviydestä. Maakuntahallitus päätti äänestyksen jälkeen, että maakuntajohtaja on esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn. Maakuntajohtaja jätti maakuntahallituksen päätökseen eriyvän mielipiteen ja perustelut mielipiteelleen. Eriävä mielipide on kirjattu maakuntahallituksen päätöksen osaksi.

Keski-Pohjanmaan liiton hallintosäännön (2019) 115 §:n 3 momentin mukaan henkilö, jonka esteellisyyden toimitin ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolaissa tarkoitetussa poikkeustilanteessa. Maakuntajohtaja poistui kokouksesta maakuntahallituksen päätöksen jälkeen klo 14.41.

Keski-Pohjanmaan liiton hallintosäännön (2019) 115 §:n 4 momentin mukaan esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

Keski-Pohjanmaan maakuntahallituksen pöytäkirjan tarkastajien 5.11.2025 tarkastamassa pöytäkirjassa ei ole esitetty maakuntahallituksen maakuntajohtajan esteellisyydestä tekemän päätöksen perusteluja. Siten asiassa ei ole menetelty Keski-Pohjanmaan liiton hallintosäännön (2019) 115 §:n 4. momentin määräysten mukaisesti. Asia on todettavissa maakuntahallituksen pöytäkirjan tarkastajien tarkastamassa pöytäkirjasta.

5 Yhteenveto

Keski-Pohjanmaan maakuntahallituksen asiassa tekemä päätös maakuntajohtaja Jyrki Kaiposen esteellisyydestä on tehty virheellisen menettelyn tuloksena, päätös esteellisyydestä on annettu perusteetta tai se ei ole suhteellisuus- tai yhdenvertaisuusperiaatteen mukainen.

Maakuntahallituksen 4.11.2025 (§ 100) asiassa tekemä päätös maakuntajohtajan esteellisyydestä on kumottava kaikilta osin.

Kokkolassa, marraskuun 15. päivänä 2025

Jyrki Kaiponen

Jyrki Kaiponen
Maakuntajohtaja

Liitteet:

2/JK/JK